PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta paplašinātā sastāvā)

2008. gada 10. aprīlī *

Lieta T-233/04

Nīderlandes Karaliste, ko pārstāv H. Sevenstere [*H. Sevenster*], J. van Bakela [*J. van Bakel*] un M. de Hrāfe [*M. de Grave*], pārstāvji,

prasītāja,

ko atbalsta

Vācijas Federatīvā Republika, ko pārstāv V. D. Plesings [*W.-D. Plessing*] un M. Lumma [*M. Lumma*], pārstāvji,

persona, kas iestājusies lietā,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv H. van Vlīts [*H. van Vliet*] un V. di Buči [*V. Di Bucci*], pārstāvji,

atbildētāja,

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

par Komisijas 2003. gada 24. jūnija Lēmuma C(2003) 1761, galīgā redakcija, par valsts atbalstu Nr. 35/2003 attiecībā uz slāpekļa oksīdu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu, ko paziņojusi Nīderlandes Karaliste, atcelšanu.

EIROPAS KOPIENU
PIRMĀS INSTANCES TIESA (piektā palāta paplašinātā sastāvā),

šādā sastāvā: priekšsēdētājs M. Vilars [*M. Vilaras*], tiesneši E. Martinša Ribeiru [*E. Martins Ribeiro*], F. Deuss [*F. Dehousse*], D. Švābi [*D. Šváby*] un K. Jirimēe [*K. Jürimäe*],

sekretārs J. Plingerss [*J. Plingers*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2006. gada 5. decembra tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Atbilstošās tiesību normas

1 EKL 6. pantā ir noteikts:

"Nosakot un īstenojot Kopienas politiku un darbības, kas minētas 3. pantā, tajās jāparedz vides aizsardzības prasības, lai veicinātu noturīgu attīstību."

2 EKL 87. pantā ir paredzēts šādi:

"1. Ja vien šis Līgums neparedz ko citu, ar kopējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm.

[..]

3. Turpmāk norādīto var uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu:

a) atbalstu, kas veicina ekonomikas attīstību apgabalos, kur dzīves līmenis ir ārkārtīgi zems vai kur valda liels bezdarbs;

b) atbalstu, kas veicina kāda svarīga projekta īstenojumu visas Eiropas interesēs vai novērš nopietnus traucējumus kādas dalībvalsts tautsaimniecībā;

c) atbalstu, kas veicina konkrētu saimniecisko darbību vai konkrētu tautsaimniecības jomu attīstību, ja šādam atbalstam nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas būtu pretrunā kopīgām interesēm;

d) atbalstu, kas veicina kultūru un kultūras mantojuma saglabāšanu, ja tāds atbalsts neiespaido tirdzniecības apstākļus un konkurenci Kopienā tiktāl, ka tas ir pretrunā kopīgām interesēm;

e) citu kategoriju atbalstu, ko Padome pēc Komisijas priekšlikuma var noteikt ar lēmumu, kuru pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu."

3 Kopienu pamatnostādnēs par valsts atbalstu vides aizsardzībai (OV 2001, C 37, 3. lpp.) ir paredzēts šādi:

"69. Dalībvalstis un Kopiena, būdamas protokola līgumslēdzējas puses, sasniegs siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanu ar kopējas un saskaņotas politikas un pasākumu palīdzību, ieskaitot ekonomiskos instrumentus, kā arī ar tādu instrumentu palīdzību, ko noteicis Kioto protokols, proti, starptautiskā emisijas atļauju tirdzniecība, kopēja īstenošana un tīras attīstības mehānisms.

70. Kamēr šajā jomā nav Kopienas noteikumu, neierobežojot Kopienas iniciatīvas tiesības ierosināt šādus noteikumu punktus, katra dalībvalsts pati var formulēt politiku, pasākumus un instrumentus, ko tā vēlas pieņemt, lai atbilstu Kioto protokolā izvirzītajiem mērķiem.

71. Komisija uzskata, ka daži no dalībvalstu pieņemtajiem pasākumiem protokola izvirzīto mērķu sasniegšanai varētu būt valsts atbalsts, bet vēl ir par agru pieņemt nosacījumus jebkāda šāda atbalsta atļaušanai."

4 Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 23. oktobra Direktīvas 2001/81/EK par valstīm noteikto maksimāli pieļaujamo emisiju dažām atmosfēru piesārņojošām vielām (OV L 309, 22. lpp.) 11. apsvērums ir šāds:

"Katrai dalībvalstij noteiktā maksimāli pieļaujamā sēra dioksīda, slāpekļa oksīdu, gaistošo organisko savienojumu un amonjaka emisija ir rentabls veids, kā sasniegt vides aizsardzības pagaidu mērķus. Šāda maksimāli pieļaujamā emisija Kopienai un dalībvalstīm dos iespējas noteikt, kā to ievērot."

5 Direktīvas 2001/81 nodaļā "Valstīm noteiktā maksimāli pieļaujamā emisija" 4. pantā ir paredzēts, ka:

"1. Vēlākais līdz 2010. gadam dalībvalstis ierobežo piesārņojošo vielu — sēra dioksīda (SO_2), slāpekļa oksīdu (NO_X), gaistošo organisko savienojumu (GOS), amonjaka (NH_3) gada emisiju līdz lielumam, kas nepārsniedz I pielikumā noteikto maksimāli pieļaujamo emisiju, ņemot vērā visas izmaiņas, kas veiktas ar Kopienas pasākumiem, kuri pieņemti, ievērojot 9. pantā minētos ziņojumus."

6 Attiecībā uz Nīderlandi Direktīvas 2001/81 I pielikumā ir noteikts, ka maksimāli pieļaujamā slāpekļa oksīdu (NO_X) emisija 260 kilotonnu apmērā tai ir jāsasniedz līdz 2010. gadam.

7 Dalībvalstīm ir jāievieš normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai līdz 2002. gada 27. novembrim izpildītu Direktīvas 2001/81 prasības, un par to tūlīt jāinformē Komisija.

Prāvas rašanās fakti

8 Ar 2003. gada 23. janvāra vēstuli Nīderlandes iestādes saskaņā ar EKL 88. panta 3. punktu Komisijai paziņoja NO_x emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu (turpmāk tekstā — "attiecīgais pasākums"). Tās lūdza Komisiju pieņemt lēmumu par atbalsta neesamību Padomes 1999. gada 22. marta Regulas (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai (OV L 83, 1. lpp.), 4. panta 2. punkta izpratnē.

9 2003. gada 24. jūnijā Komisija pieņēma Lēmumu C(2003) 1761, galīgā redakcija, par valsts atbalstu attiecīgajam pasākumam (turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums").

10 Apstrīdētā lēmuma 1. punktā Komisija vispirms apraksta attiecīgo pasākumu. Direktīvā 2001/81 noteiktās Nīderlandei paredzētās maksimāli pieļaujamās NO_x emisijas ietvaros Nīderlandes iestādes lielajām rūpnieciskajām iekārtām, kopā pavisam 250 uzņēmumiem, 2010. gadā bija noteikušas 55 kilotonnu NO_x emisijas mērķi.

11 Apstrīdētā lēmuma 1.2. punktā Komisija attiecībā uz šīs sistēmas darbību paskaidro, ka katrai rūpnieciskajai iekārtai valsts likumā ir paredzēta atbilstoša NO_x emisijas norma, kura jāievēro. Uzņēmums paredzēto normu var ievērot, vai nu veicot NO_x emisiju samazināšanas pasākumus savā iekārtā, vai arī pērkot emisiju kvotas no citiem uzņēmumiem, kā arī kombinējot abas šīs iespējas. Emisiju samazinājumu NO_x kredītu veidā tirgū piedāvā iekārtas, kuru emisijas ir zemākas par emisiju normu.

12 Iekārtas kopējai ikgadējai NO_X emisijai, kas koriģēta ar iespējamajiem pārdotajiem vai nopirktajiem NO_X kredītiem, ir jāatbilst minētajai iekārtai atļautajam emisiju līmenim. Kopējo atļauto ikgadējo emisiju aprēķina atkarībā no attiecīgās emisiju normas un minētās iekārtas izmantotās enerģijas daudzuma.

13 Katra gada beigās Nīderlandes iestādes pārbauda, vai iekārtās ievērota paredzētā norma. Katru gadu var iegādāties, uzkrāt vai aizņemties NO_X kredītus nākamajiem periodiem. Ja iekārta pārsniedz paredzēto emisiju normu, tai šis pārsniegums ir jākompensē nākamajā gadā. Turklāt šo pārsniegumu palielina par 25 %, lai rastos motivācija [normas] nepārsniegt. Ja iekārtā tai paredzētā emisiju norma netiek ievērota, tad Nīderlandes iestādes tai uzliek efektīvu un proporcionālu naudas sodu ar preventīvu iedarbību.

14 Visbeidzot, attiecīgā pasākuma ietvaros uzņēmumiem nav jāiegādājas emisiju kvotas, lai varētu ražot. Tiem ir tikai jāievēro emisiju norma.

15 Apstrīdētā lēmuma 1.3. punktā Komisija apraksta emisiju normas aprēķina metodi, bet lēmuma 1.4. punktā — atšķirības starp sistēmu "*cap-and-trade*" un sistēmu "*dynamic cap*", kas izmantotas attiecīgajā pasākumā. Tā paskaidro, ka — tā norādījušas Nīderlandes iestādes — attiecīgais pasākums atšķiras no otra kvotu apgrozības sistēmas veida — "*cap-and-trade*", saskaņā ar kuru emisiju kvotas tiek piešķirtas uzņēmumiem. Jaunajiem uzņēmumiem vai uzņēmumiem, kuri vēlas palielināt savu jaudu, vispirms ir jāiegādājas nepieciešamais daudzums kvotu. Attiecīga pasākuma ietvaros minētajiem uzņēmumiem šāda pienākuma nav, bet tiem ir jāievēro tiem paredzētā emisiju norma, kura ir atkarīga no viņu enerģijas patēriņa un ir tam atbilstoši pielāgota.

16 Apstrīdētā lēmuma 1.5. un 1.6. punktā Komisija tālāk precizē, ka attiecīgais pasākums paralēli Kopienu tiesību aktiem ir piemērojams visiem ražošanas uzņēmumiem, kuru maksimālā jauda pārsniedz 20 termiskos megavatus (MWth). Nīderlandes iestādes turpina piemērot emisiju robežvērtības, kuras paredzētas dažādās spēkā esošās Kopienu direktīvās.

17 Attiecīgā pasākuma izvērtēšanas ietvaros (apstrīdētā lēmuma 3. punkts) Komisija vispirms norāda uz savu lēmumu pieņemšanas praksi saistībā ar emisiju kvotu tirdzniecības režīmiem un nošķir divu veidu sistēmas, proti:

"1) Sistēmas, kuru ievaros apgrozāmās emisiju vai piesārņojuma atļaujas tiek uzskatītas par nemateriālajiem aktīviem un kurām ir tādas preces vērtība, kuru valsts varētu arī pārdot vai izsolīt, kas rada ienākumu zaudējumu (vai valsts līdzekļu zaudējumu), no kā izriet, ka pastāv valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta izpratnē;

2) sistēmas, kuru ietvaros apgrozāmās emisiju vai piesārņojuma atļaujas ir uzskatamas par oficiālu pierādījumu tam, ka noteiktus ražojumus nevar pārdot vai izsolīt atļaujas saņēmējam, no kā izriet, ka ienākumu zaudējuma nav — un netiek zaudēti arī valsts līdzekļi —, kas savukārt nav EKL 87. panta 1. punktā paredzētais valsts atbalsts."

18 Turpinājumā Komisija izskaidro iemeslus, kuri ir pamatā konstatējumam par valsts atbalsta pastāvēšanu attiecīgā pasākuma gadījumā, proti, būtībā — bezmaksas valsts piešķirti NO_x kredīti konkrētai uzņēmumu grupai, kura nodarbojas ar tirdzniecību dalībvalstu starpā. Saskaņā ar apstrīdēto lēmumu Nīderlandes iestādēm ir iespēja

pārdot vai izsolīt emisiju kvotas. Bez maksas piešķirot NO_x kredītus kā nemateriālus aktīvus, dalībvalsts tādējādi zaudē ienākumus. No tā Komisija secina, ka šajā režīmā ir ietverti valsts līdzekļi EKL 87. panta 1. punkta izpratnē. Attiecīgo uzņēmumu stāvokļa stiprināšana ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm.

19 Visbeidzot, apstrīdētā lēmuma 3.3. punktā Komisija pārbauda attiecīgā pasākuma saderīgumu ar kopējo tirgu.

20 Noslēgumā apstrīdētā lēmuma 4. punktā Komisija atzīst, ka attiecīgais pasākums ietver valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē, piebilzdama, ka šis atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu atbilstoši EKL 87. panta 3. punktam un Līguma par Eiropas ekonomikas zonu (EEZ) 61. panta 3. punkta c) apakšpunktam. Komisija lūdz Nīderlandes iestādes tai ik gadus iesniegt ziņojumu par attiecīgā pasākuma īstenošanu un iepriekš darīt zināmus visus atbalsta piešķiršanas nosacījumu pielāgojumus.

Process

21 Ar prasības pieteikumu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2003. gada 5. septembrī, Nīderlandes Karaliste cēla prasību par apstrīdēto lēmumu (lieta C-388/03).

22 Ar 2004. gada 17. februāra rīkojumu Tiesas priekšsēdētājs Vācijas Federatīvajai Republikai atļāva iestāties tiesvedībā Nīderlandes Karalistes atbalstam.

23 Ar 2004. gada 8. jūnija rīkojumu Tiesa nodeva lietu Pirmās instances tiesai saskaņā ar Padomes 2004. gada 26. aprīļa Lēmumu 2004/407/EK, *Euratom*, kas groza 51. un 54. pantu Protokolā par Eiropas Kopienu Tiesas Statūtiem (OV L 132, 5. lpp.).

24 Ar 2004. gada 13. decembra vēstuli Pirmās instances tiesa lūdza Nīderlandes Karalisti un Vācijas Federatīvo Republiku iesniegt savus apsvērumus par secinājumiem, kurus var izdarīt no Tiesas 2004. gada 28. janvāra rīkojuma lietā C-164/02 Nīderlande/Komisija (*Recueil*, I-1177. lpp.), par šīs prasības pieņemamību. Valstis savus apsvērumus iesniedza attiecīgi 2005. gada 12. un 14. janvārī.

Lietas dalībnieku prasījumi

25 Nīderlandes Karalistes, ko atbalsta Vācijas Federatīvā Republika, prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— atcelt apstrīdēto lēmumu tiktāl, ciktāl Komisija tajā konstatē, ka attiecīgais pasākums ietver valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

26 Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— prioritāri, atzīt prasību par nepieņemamu un, pakārtoti, prasību noraidīt;

— piespriest Nīderlandes Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par pieņemamību

Lietas dalībnieku argumenti

27 Neizvirzot iebildi par neieņemamību, Komisija vaicā, vai šī prasība ir pieņemama. Tā norāda, ka apstrīdētais lēmums ir apstiprinošs lēmums, kuram nav tādu juridisku seku, kas varētu ietekmēt Nīderlandes Karalistes intereses. Ar šo lēmumu netiktu nedz mainīts tās tiesiskais stāvoklis, nedz arī tas ir tai nelabvēlīgs. Tādēļ — saskaņā ar judikatūru — apstrīdēto lēmumu nevar pārsūdzēt.

28 Komisija šajā sakarā vērš uzmanību uz Tiesas 2001. gada 27. novembra rīkojumu lietā C-208/99 Portugāle/Komisija (*Recueil*, I-9183. lpp.), kā arī uz Tiesas 2002. gada 18. jūnija spriedumu lietā C-242/00 Vācija/Komisija (*Recueil*, I-5603. lpp.) un Pirmās instances tiesas 2002. gada 30. janvāra spriedumu lietā T-212/00 *Nuove Industrie Molisane*/Komisija (*Recueil*, II-347. lpp.). Šī judikatūra nesen ir tikusi apstiprināta iepriekš 24. punktā minētajā rīkojumā lietā Nīderlande/Komisija, kura līdzinās izskatāmajai lietai.

29 Komisija uzskata, ka Nīderlandes Karaliste pārāk plaši izprot pieņemamības jēdzienu. Ar atsaukšanos uz interešu ietekmēšanu nākotnē vien nepietiek. Komisija uzskata, ka prasība par tiesību akta atcelšanu ir pieņemama tikai tad, ja ar to apstrīdētajam lēmumam ir negatīvas un konkrētas sekas uz patiesām un pastāvošam interesēm. Tomēr šāds gadījums nav izskatāmajā lietā. Tas, ka trešās personas valsts procedūrās kādreiz var atsaukties uz apstrīdēto lēmumu, lai apstiprinātu, ka attiecīgajam pasākumam līdzīgi režīmi ir valsts atbalsts, nenozīmē, ka apstrīdētais lēmums negatīvi un konkrēti ietekmē Nīderlandes Karalistes situāciju.

30 Komisija turklāt uzskata, ka EKL 230. pants ir skatāms, ņemot vērā EKL 233. pantu. Iespējai celt prasību atbilstoši EKL 230. pantam būtu jāaprobežojas ar situācijām, kurās apstrīdētā lēmuma atcelšanas gadījumā iestādei būtu jāveic noteikti pasākumi sprieduma izpildei, kuri tieši un konkrēti ietekmētu Nīderlandes Karalistes juridisko situāciju. Šajā gadījumā Komisijai, ja lēmums tiktu atcelts, tomēr nebūtu jāpieņem nekāds tiesību akts, kas ietekmētu Nīderlandes Karalistes juridisko situāciju.

31 Nīderlandes Karaliste uzskata, ka tās prasība ir pieņemama. Tā norāda, ka pietiek ar to vien, ka apstrīdētajam aktam ir sekas, kuras var ietekmēt dalībvalstu intereses, lai to celtās prasības būtu pieņemamas. Tādējādi nav nepieciešams, lai prasības celšanas brīdī būtu ietekmētas Nīderlandes intereses. Prasību var celt, ņemot vērā priekšāstāvošās un iespējamās juridiskās sekas.

32 Nīderlandes Karaliste atgādina, ka atbalsta kvalifikācija ir saistīta ar Regulas Nr. 659/1999 17.–19. panta piemērošanu. Tādējādi Komisija nākotnē varētu pieprasīt piemērot dažādus lietderīgus pasākumus, kā rezultātā būtu apdraudēta attiecīgā pasākuma tiesiskā drošība. Turklāt šajā pasākumā veiktie grozījumi ir jāpaziņo Komisijai,

un Nīderlandes Karalistei katru gadu būs jāiesniedz ziņojums par tā īstenošanu. Arī Vācijas Federatīvā Republika apgalvo, ka apstrīdētajam lēmumam ir juridiskas sekas attiecībā uz Nīderlandes Karalisti, jo saskaņā ar to attiecīgajam pasākumam ir piemērojamas Kopienu tiesību materiāltiesiskās un procesuālās tiesību normas.

33 Vēl Nīderlandes Karaliste piekrīt, ka attiecīgā pasākuma ietvaros it kā piešķirtais atbalsts varētu būt par pamatu tam, lai par nesaderīgu atzītu jaunu atbalstu saskaņā ar Komisijas pieņemtajos pamatnoteikumos paredzētajiem kumulatīvajiem nosacījumiem. Apstrīdētais lēmums esot arī precedents, kas mudinās dalībvalstis nākotnē paziņot Komisijai par līdzīgām sistēmām. Trešās personas turklāt varēs nākotnē valsts tiesās atsaukties uz apstrīdēto lēmumu.

34 Attiecībā uz atziņām, kuras izriet no iepriekš 24. punktā minētā rīkojuma lietā Nīderlande/Komisija, Nīderlandes Karaliste, Vācijas Federatīvās Republikas atbalstīta, it īpaši norāda, ka tās prasības mērķis minētās tiesvedības ietvaros ir panākt, lai tiktu atcelts apstrīdētā lēmuma pamatojumā ietvertais konstatējums. Savukārt izskatāmajā lietā prasība ir vērsta pret apstrīdētā lēmuma rezolutīvo daļu, bet ne pret tā pamatojumu.

35 Nīderlandes Karaliste, Vācijas Federatīvās Republikas atbalstīta, norāda, ka tā lūgusi Komisijai pieņemt lēmumu, ar ko konstatē, ka attiecīgais pasākums nav valsts atbalsts. Konstatējot šāda atbalsta pastāvēšanu, Komisijai tās lūgums šajā sakarā būtu bijis jānoraida. Vācijas Federatīvā Republika uzskata, ka arī tas šajā lietā atšķiras no iepriekš 24. punktā minētās lietas Nīderlande/Komisija, kurā tika pieņemts rīkojums.

36 Visbeidzot, Nīderlandes Karaliste uzskata, ka EKL 233. pantā paredzētie izpildes pasākumi neietilpst prasības par tiesību akta atcelšanu pieņemamības nosacījumu vidū. Turklāt Komisija pēc apstrīdētā lēmuma atcelšanas varētu pieņemt jaunu lēmumu par valsts atbalsta neesamību.

Pirmās instances tiesas vērtējums

37 EKL 230. pantā ir skaidri nošķirtas, no vienas puses, Kopienu iestāžu un dalībvalstu tiesības celt prasību par tiesību akta atcelšanu un, no otras puses, fizisko personu šādas tiesības; šī panta otrajā daļā it īpaši ir paredzētas tiesības dalībvalstij ar prasības par tiesību akta atcelšanu palīdzību apstrīdēt Komisijas lēmumu tiesiskumu, šo tiesību īstenošanai neparedzot nekādus nosacījumus par intereses prasības celšanā pastāvēšanu. Tādēļ dalībvalstij, lai prasība būtu pieņemama, nav jāpierāda, ka tās apstrīdētajam Komisijas aktam ir juridiskas sekas attiecībā uz šo dalībvalsti. Tomēr, lai Komisijas akts varētu būt prasības par tiesību akta atcelšanu priekšmets, tā mērķim ir jābūt juridisku seku radīšanai. (skat. iepriekš 28. punktā minēto rīkojumu lietā Portugāle/Komisija, 22.–24. punkts un tajā minētā judikatūra).

38 Šajā lietā, atsaucoties uz Nīderlandes Karalistes paziņojumu par attiecīgo pasākumu un tās lūgumu šo pasākumu atzīt par tādu, kas nav valsts atbalsts, Komisija saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 4. panta 2. punktu apstrīdētajā lēmumā paziņo, ka šī sistēma ietver valsts atbalstu, kurš ir saderīgs ar kopējo tirgu.

39 Vispirms jāatzīmē, ka līdzīgos apstākļos Tiesa par pieņemamu atzina dalībvalsts prasību (Tiesas 1996. gada 26. septembra spriedums lietā C-241/94 Francija/Komisija, *Recueil*, I-4551. lpp.). Šajā sakarā, pat ja ir tā, ka Komisija šajā lietā nav

apstrīdējusi prasības pieņemamību, tomēr ir jāuzsver, ka nepieņemamība ir absolūts šķērslis tiesas procesam, kuru Kopienu tiesa jebkurā brīdī var pārbaudīt pēc savas ierosmes. Tas, ka Komisija prasības pieņemamību šajā lietā nav apstrīdējusi, nenozīmē, ka Tiesa arī atturas no viedokļa šajā sakarā.

40 Turpinājumā — pretēji iepriekš 28. punktā minētā sprieduma lietā Vācija/Komisija kontekstam, uz ko Komisija norādīja iepriekš — tajā nav skarta Nīderlandes Karalistes prasība, jo šajā spriedumā attiecīgais pasākums tika kvalificēts kā valsts atbalsts.

41 Šī kvalifikācija Komisijai apstrīdētā lēmuma ietvaros ļāva izvērtēt attiecīgā pasākuma saderīgumu ar kopējo tirgu. Turklāt saskaņā ar to bija jāpiemēro pārbaudes procedūra pastāvošiem atbalstiem saskaņā ar Regulu Nr. 659/1999 un it īpaši tās 17.–19. pantu un 21. pantu, ar kuru dalībvalstīm ir noteikts pienākums sniegt gadskārtēju ziņojumu par visām pastāvošajām atbalsta shēmām. Šāda valsts atbalsta kvalifikācija var ietekmēt arī jauna atbalsta piešķiršanu saskaņā ar noteikumiem par atbalstu no dažādiem avotiem kumulēšanu, kuri paredzēti it īpaši Kopienu pamatnostādņu par valsts atbalstu vides aizsardzībai 74. pantā.

42 No tā izriet, ka apstrīdētajam lēmumam savā ziņā ir saistošas juridiskās sekas. Tādējādi Nīderlandes Karalistes prasība ir pieņemama.

43 Šādu secinājumu neatspēko nedz citētā judikatūra, nedz arī Komisijas izvirzītie argumenti.

44 Pretēji Pirmās instances tiesas 1992. gada 17. septembra sprieduma lietā T-138/99 *NBV* un *NVB*/Komisija (*Recueil*, II-2181. lpp.) apstākļiem apstrīdētajam lēmumam ir juridiskas sekas, kuras ietekmē Nīderlandes Karalisti (skat. iepriekš 42. punktu). Turklāt tās juridiskā situācija saistībā ar EKL 230. pantu (skat. iepriekš 37. punktu) nav pielīdzināma prasītājas situācijai minētajā lietā, kurā uzņēmumam bija jāpamato sava interese prasības celšanā (skat. iepriekš 37. punktu).

45 Turklāt iepriekš 28. punktā minētajā lietā Portugāle/Komisija Tiesa prasību atzina par nepieņemamu, tā pamatojās uz faktu, ka Portugāles Republika apstrīdētos lēmumus lūdza atcelt tikai tiktāl, ciktāl tā bija to adresāte, un Tiesa šādu prasību atzina par nevajadzīgu un bez jebkādām autonomām juridiskām sekām (25. un 28. punkts). Šajā lietā Nīderlandes Karaliste apstrīd atbalsta kvalifikāciju, kuru nevar uzskatīt par nevajadzīgu un bez autonomām juridiskām sekām.

46 Iepriekš 28. punktā minētajā spriedumā lietā *Nuove Industrie Molisane*/Komisija Pirmās instances tiesa noraidīja prasību kā nepieņemamu intereses prasības celšanā trūkuma dēļ, iepriekš norādīdama, ka prasītāja neapstrīd lēmuma rezolutīvo daļu un ir pārbaudījusi, vai apstrīdētajam vērtējumam ir saistošas juridiskas sekas, kas varētu ietekmēt prasītājas intereses (34. un 38. punkts). Šajā lietā Nīderlandes Karalistei sava interese prasības celšanā nav jāpierāda (skat. iepriekš 37. punktu) un, otrkārt, tā apstrīd lēmuma rezolutīvo daļu, kurā ir ietverta atbalsta kvalifikācija, ko tā apstrīd.

47 Pēdējā minētajā sakarā izskatāmā lieta ir arī jānošķir no lietas, kas bija pamatā iepriekš 24. punktā minētajam spriedumam lietā Nīderlande/Komisija. Šajā lietā Nīderlandes Karaliste savā prasības pieteikumā lūdza atcelt apstrīdēto lēmumu "tiktāl, ciktāl Komisija tajā konstatē, ka ostas iestādēm piešķirtie līdzekļi ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta izpratnē" (9. punkts). Šāda punkta minētā lēmuma rezolutīvajā daļā nav.

48 Visbeidzot, attiecībā uz Komisijas argumentu par to, ka saskaņā ar EKL 230. pantu un 233. pantu prasību, pamatojoties uz EKL 230. pantu, var iesniegt tikai tad, ja ir veikti EKL 233. pantā paredzētie izpildes pasākumi, ir jāatzīst, ka šāda interpretācija neizriet no Līguma struktūras. Ar EKL 233. pantu iestādei vai iestādēm, kuras izdevušas atcelto tiesību aktu vai kuru bezdarbība tikusi atzīta par pretēju Līgumam, ir noteikts pienākums veikt pasākumus Tiesas sprieduma izpildei. Šajā pantā skaidri ir paredzēta spriedumu, ar kuriem tiesību atcelts saskaņā ar EKL 230. pantu, izpildes nodrošināšana. Gluži otrādi — EKL 230. panta piemērošana nekādā veida nav saistīta ar EKL 233. pantu. Tajā nav paredzēts nosacījums, ka, lai celtu prasību, iestāde, kura izdevusi apstrīdēto aktu, tā atcelšanas gadījumā var veikt pasākumus.

49 Ņemot vērā iepriekš minēto, prasība ir atzīstama par pieņemamu.

Par lietas būtību

50 Nīderlandes Karaliste izvirza divus pamatus: pirmo — saistībā ar EKL 87. panta pārkāpumu un otro — saistībā ar pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi.

51 Attiecībā uz pirmo pamatu Nīderlandes Karaliste, kuru atbalsta Vācijas Federatīvā Republika, uzskata, ka attiecīgais pasākums nav par valsts līdzekļiem finansēta priekšrocība un, pakārtoti, ka nav izpildīts selektivitātes nosacījums.

Par priekšrocības, kas finansēta no valsts līdzekļiem, neesamību

Lietas dalībnieku argumenti

52 Nīderlandes Karaliste uzskata, ka Komisijas argumentācija ir nepareiza, jo tā ir pamatota ar emisiju kvotu piešķiršanu, bet patiesībā attiecīgā pasākuma pamatā ir tiesību aktos paredzētā vides normas noteikšana. Šī vienveidīgā norma ir piemērojama visiem rūpniecības uzņēmumiem, kuru kopējā ražošanas jauda pārsniedz 20 MWth. Tā uzņēmumiem ir nasta, nevis priekšrocība. Sistēmas īpatnība ir tāda, ka uzņēmumi var izvēlēties veidu, kādā šo normu izpildīt: samazinot savas emisijas vai iepērkot pārpalikušos emisiju kredītus no citiem uzņēmumiem. Komisija kļūdaini vadās no principa, ka emisiju kredītus ir radījušas Nīderlandes iestādes. Nīderlandes Karaliste norāda, ka tās nepiešķir nekādas emisiju kvotas un tādējādi tās nevar arī izsolīt vai pārdot šīs kvotas.

53 Nīderlandes Karaliste šajā sakarā atgādina, ka par valsts atbalstu var runāt tikai tādā gadījumā, ja notikusi valsts līdzekļu nodošana. Tā šī apgalvojuma pamatojumam atsaucas uz vairākiem spriedumiem, tostarp Tiesas 2001. gada 13. marta spriedumu lietā — 379/98 *PreussenElektra* (*Reuceil*, I-2099. lpp.), kurā Tiesa esot nospriedusi, ka likumā paredzētais pirkšanas pienākums un finansiālo nastu sadale starp uzņēmumiem nav tieša vai netieša valsts līdzekļu nodošana. Tā uzskata, ka attiecīgais pasākums ir pielīdzināms minētajā lietā izskatītajam.

54 Turklāt Nīderlandes Karaliste paskaidro, ka attiecīgais pasākums nav pielīdzināms Dānijas vai Lielbritānijas sistēmām, kuru ietvaros kvotas, kuru skaits ir iepriekš noteikts, bez maksas piešķir iestādes. Tādā gadījumā izsole vai pārdošana neapstrīdami būtu prognozējama alternatīva. Attiecīgais pasākums vairāk līdzinās Beļģijas

sistēmai, kuras ietvaros apgrozāmai emisiju vai piesārņojuma atļaujai nav nekādas vērtības tās saņēmēja attiecībās ar valsti un tā ir tikai noteiktas ražošanas vai piesārņojuma pierādījums. Katrā ziņā Nīderlandes Karaliste uzskata, ka Komisijas centieni attiecīgo pasākumu klasificēt kādā no divām pašas izveidotajām kategorijām tikai traucē komunikācijai.

55 Visbeidzot, Nīderlandes Karaliste apstrīd Komisijas interpretāciju, ko tā sniedz par Kopienu pamatregulējumu valsts atbalstiem vides aizsardzībai, saskaņā ar kuru emisiju atļaujas izsniegšana zināmos gadījumos ir uzskatāma par valsts atbalstu. Tā apstrīd arī faktu, ka Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 13. oktobra Direktīvā 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 32. lpp.), vairākās vietās ir uzsvērts, ka EKL 87. pants ir piemērojams emisiju kvotu piešķiršanai.

56 Vācijas Federatīvā Republika norāda uz to, ka uzņēmumi nav labuma guvēji. Pat tad, ja šajā gadījumā būtu tikušas piešķirtas emisiju kvotas, tās būtu tikai norāde ievērot noteikto emisiju maksimumu. Uzņēmumu situācija salīdzinājumā ar stāvokli iepriekš būtu pasliktinājusies. Turklāt uzņēmumi varot iegūt apgrozāmas kvotas, tikai paši pūloties samazināt savas emisijas. Dalībvalsts nav atbildīga par šo ekonomisko priekšrocību. Turklāt Komisija kļūdās, šajā gadījumā piemērodama kritēriju par valsts atteikšanos no ieņēmumiem, jo šis kritērijs neesot atbilstošs, lai saistībā ar valsts atbalsta tiesībām ietvertu arī emisijas kvotu piešķiršanu bez maksas. Šāda piešķiršana izriet no dalībvalstu tiesībām brīvi izlemt par maksas ieviešanu, un to valsts atbalsta tiesību kontekstā nevar pielīdzināt valsts iestāžu veiktai īpašuma nodošanai. Privāta ieguldītāja princips normālos tirgus apstākļos nav piemērojams, jo valsts tirgus dalībniekiem piedāvā saistošu režīmu, pati tirgū nepiedaloties.

57 Komisija uzskata, ka attiecīgais pasākums ir valsts atbalsts, jo katru gadu Nīderlandes Karaliste bez maksas attiecīgo uzņēmumu rīcībā nodod emisiju kvotas. Tādējādi valsts veido apgrozāmus nemateriālos aktīvus, ko tā bez maksas piešķir minētajiem uzņēmumiem, atvieglojot šo uzņēmumu budžeta izmaksas.

58 Šo emisijas kvotu vērtība rodas it īpaši no tā fakta, ka uzņēmums, kurš vēlas pārsniegt sev noteikto emisiju normu, iepērkot nepieciešamo daudzumu kvotu, var izvairīties no Nīderlandes iestāžu uzliktajiem naudas sodiem. Šīs kvotas ir apgrozāmas jau gada sākumā, no kā izriet, ka uzņēmums, kas saskāries ar finansiālām grūtībām, tās var pārdot. Komisija uzskata, ka Nīderlandes Karaliste neapstrīd šo emisijas kvotu ekonomisko vērtību.

59 Komisija uzsver, ka šajā gadījumā notiek valsts līdzekļu nodošana, tos zaudējot. Nīderlandes Karaliste ir norādījusi tikai uz sistēmas otro posmu, kura ietvaros uzņēmumi savā starpā tirgojas ar emisiju atļaujām. Tomēr valsts atbalsts tiekot piešķirts pirmajā posmā, kad Nīderlandes Karaliste attiecīgajiem uzņēmumiem bez maksas piešķir emisiju kvotas, kuras tie vēlāk var pārdot. No tā, ka Nīderlandes iestādes rada apgrozāmas kvotas un pēc tam tās bez maksas piešķir minētajiem uzņēmumiem un nevis pārdod, rodas valsts ieņēmumu zaudējums.

60 Komisija apgalvo, ka Nīderlandes Karaliste savu sistēmu varētu organizēt savādāk un emisijas kvotas katru gadu pārdot. Pat Nīderlandes iestāžu izvēlētās sistēmas ietvaros neizmantotās emisiju kvotas tās varētu atpirkt no uzņēmumiem, kuru emisijas ir zemākas par noteikto normu. Pēc tam valsts šīs kvotas par tirgus cenu varētu pārdot uzņēmumiem, kuriem tās ir nepieciešamas. Rezultāts būtu samērīgs ietekmes uz vidi aspektā, bet Nīderlandes iestādes varētu saņemt gandrīz visus neizmantotos kvotu kredītus. Turpretim attiecīgā pasākuma ietvaros visu tirgus cenu saņem uzņēmumi, kuri ir NO_x kredītu īpašnieki, un tos pārdod.

61 Attiecībā uz attiecīgā pasākuma un Dānijas un Lielbritānijas sistēmu salīdzinājumu Komisija apstiprina, ka attiecīgais pasākums no Dānijas un Lielbritānijas sistēmām atšķiras ne jau tādēļ, ka tā ietvaros iepriekš netiek noteikts kvotu skaits, kas nodotams konkrēta uzņēmuma rīcībā, bet gan tādēļ, ka nenotiek turpmāka valsts līdzekļu nodošana EKL 87. panta 1. punkta nozīmē.

62 Attiecīgais pasākums nav pielīdzināms Beļģijas sistēmai, un iepriekš 53. punktā minētā judikatūra lietā *PreussenElektra* šajā gadījumā nav piemērojama.

Pirmās instances tiesas vērtējums

63 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru atbalsta kvalifikācijai ir nepieciešams, lai būtu izpildīti visi EKL 87. panta 1. punktā minētie nosacījumi. Šajā normā ir definēts ar kopējo tirgu principā nesaderīgs valsts atbalsts kā atbalsts, ko piešķir dalībvalsts vai ko jebkādā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētai ražošanai, ciktāl tas iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm (skat. Tiesas 2003. gada 20. novembra spriedumu lietā C-126/01 *GEMO*, *Recueil*, I-13769. lpp., 21. un 22. punkts un tajos minētā judikatūra).

64 Lai priekšrocības varētu kvalificēt kā atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, tām, pirmkārt, ir jābūt tieši vai netieši piešķirtām no valsts līdzekļiem un, otrkārt, tām ir jābūt saistītām ar valsti (iepriekš 63. punktā minētais spriedums lietā *GEMO*, 24. punkts).

65 Atbalsta jēdziens var ietvert ne tikai pozitīvus pakalpojumus, kā, piemēram, subsīdijas, aizdevumus vai dalību uzņēmumu kapitālā, bet arī darbības, ar kurām dažādos

veidos tiek atvieglotas parastās uzņēmumu budžeta izmaksas un kuras kā tādas, kaut nebūdamas subsīdijas šī jēdziena šaurā izpratnē, tomēr ir tāda paša rakstura un tām ir tādas pašas sekas (skat. iepriekš 63. punktā minēto spriedumu lietā *GEMO*, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).

66 No tā izriet, ka valsts atbalsts var būt pasākums, ar ko konkrētiem uzņēmumiem tiek piešķirta priekšrocība, atbrīvojot tos no naudas soda vai citām tamlīdzīgām sankcijām, valsts iestādēm paredzot papildu pienākumu faktiski atteikties no valsts kā kreditora prasījumiem (skat. šajā sakarā Tiesas 1999. gada 17. jūnija spriedumu lietā C-295/97 *Piaggio*, *Recueil*, I-3735. lpp., 42. un 43. punkts).

67 Ievērojot šos principus, ir jāpārbauda, vai ar attiecīgo pasākumu tā saņēmējiem tiek piešķirtas finansiāla rakstura priekšrocības no valsts līdzekļiem.

68 Nīderlandes Karaliste uzskata, ka tā konkrētiem uzņēmumiem emisiju kvotas nepiešķir.

69 Šajā sakarā ir jāatzīst, ka — pretstatā citām sistēmām — attiecīgā pasākuma pamatā nav valsts tieši piešķirtas emisiju kvotas. Komisija šajā jautājumā pati piekāpjas apstrīdētā lēmuma 3.2. punkta pirmajā daļā.

70 Tomēr kaut arī Nīderlandes Karaliste konkrētajiem uzņēmumiem emisiju kvotas tiešā veidā nepiešķir, tā tomēr arī neaprobežojas ar emisiju normas noteikšanu vien. Tā ļauj uzņēmumiem, kuriem šī norma paredzēta, savā starpā tirgoties ar emisiju

kvotām, kas netieši izriet no šīs normas, maksimālajās robežās, kas piemērojamas katram uzņēmumam. Padarot šīs kvotas apgrozāmas, Nīderlandes Karaliste tām piešķir tirgus vērtību. Ikviens uzņēmums, kuram šīs režīms ir piemērojams, jebkurā brīdī var tās pārdot.

71 Šajā sakarā Nīderlandes Karaliste, atbildot uz Pirmās instances tiesas uzdotajiem jautājumiem, precizēja, ka katram emisiju atļaujas saņēmējam ir konts NO_x emisiju reģistrā un tas var pārdot kvotas, kas saņemtas par gadiem, kuros ir bijusi noteikta norma, tostarp arī par nākamajiem gadiem. No tā izriet, ka apgrozāmas ir visas kvotas un ne tikai kredīti, kas gada beigās palikuši pāri uzņēmumiem, kuru NO_x emisijas ir bijušas zemākas par normā paredzētajām, jo šie kredīti atspoguļo pozitīvo starpību starp atļauto NO_x emisiju un faktisko NO_x emisiju.

72 Protams, kā to norāda Nīderlandes Karaliste, emisiju kredīti, kurus atsevišķi uzņēmumi var iegūt gada beigās, principā ir to pūļu augļi un pierādījums. Tomēr, nepastāvot sistēmā paredzētajai iespējai kredītus pārdot, tiem nebūtu tirgus vērtības. Uzņēmumi, tos pārdodot, nevarētu pat daļēji atgūt izdevumus, kas radušies, samazinot NO_x emisijas.

73 Uzņēmumiem, kuru NO_x emisijas pārsniedz noteikto emisiju normu un kuru emisiju bilance gada beigās tādējādi ir negatīva, attiecīgais pasākums sniedz iespēju izvairīties no naudas soda, iegādājoties emisiju kvotas no uzņēmumiem, kuriem tās palikušas pāri.

74 No tā izriet, ka attiecīgā pasākuma ietvaros paredzētā emisijas kvotu tirdzniecība ir priekšrocība uzņēmumiem, kuriem piemērota fiksēta NO_x emisiju norma.

75 Turklāt, ieviešot režīmu, kura ietvaros NO_x emisijas kvotas var apgrozīt tirgū, Nīderlandes Karaliste tām ir piešķīrusi nemateriālu aktīvu īpašības, kurus attiecīgie uzņēmumi var brīvi pārdot, pat ja tās ir piesaistītas attiecīgajam uzņēmumam noteiktajai maksimālajai robežai. Šie aktīvi bez maksas tiek nodoti attiecīgo uzņēmumu rīcībā, un tos var pārdot vai izsolīt. Nīderlandes Karaliste tādējādi ir atteikusies no valsts līdzekļiem.

76 Šajā sakarā Nīderlandes Karaliste kļūdaini atsaucas uz attiecīgā pasākuma līdzību ar Beļģijas sistēmu. Faktiski 2001. gada 25. jūlija lēmumā par atbalstu N 550/2000 — Beļģija — Sertifikāti "*Électricité verte*" (OV C 330, 3. lpp.) Komisija ir konstatējusi, ka zaļie sertifikāti ir tikai oficiāls pierādījums tam, ka zaļā elektrība ir tikusi saražota un ka valsts nav atzinusi ieņēmumu zudumu, tos bez maksas piešķirot ražotājiem.

77 Nīderlandes Karaliste nepareizi arī norāda uz attiecīgā pasākuma līdzību ar iepriekš 53. punktā minētajā spriedumā lietā *PreussenElektra* aplūkoto. Tur minētais režīms faktiski paredz tirgus dalībniekiem savstarpēju pirkšanas pienākumu. Turklāt tā pamatā nav emisiju vai piesārņojuma atļaujas.

78 Līdz ar to saskaņā ar iepriekš 63.–66. punktā minēto judikatūru attiecīgais pasākums ir konkrētiem uzņēmumiem no valsts līdzekļiem piešķirta priekšrocība.

Par selektivitātes neesamību

Lietas dalībnieku argumenti

79 Nīderlandes Karaliste, ko atbalsta Vācijas Federatīvā Republika, uzskata, ka šajā gadījumā selektivitātes nosacījums nav izpildīts. Attiecīgais pasākums esot obligāts aptuveni 250 lielajiem ražošanas uzņēmumiem, kuri nepieder kādam konkrētam ražošanas sektoram. Visām lielajām iekārtām tiek piemēroti tāda pati norma, un šai uzņēmumu grupai nav nekādu priekšrocību.

80 Nīderlandes Karaliste, ko atbalsta Vācijas Federatīvā Republika, norāda, ka no Tiesas 2001. gada 8. novembra sprieduma lietā C-143/89 *Adria-Wien Pipeline* un *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* (*Recueil*, I-8365. lpp., 41. punkts) izriet, ka salīdzinājums ir jāveic, ņemot vērā citus uzņēmumus, kuri atrodas pielīdzināmā faktiskajā un juridiskajā situācijā, ievērojot attiecīgā pasākuma mērķi.

81 Nīderlandes Karaliste uzsver, ka Komisija nav norādījusi, salīdzinot ar kuriem uzņēmumiem, priekšrocības ir piešķirtas minētajām lielajām ražošanas iekārtām. Vācijas Federatīvā Republika uzskata, ka pēdējie minētie neatrodas situācijā, kas būtu pielīdzināma citu uzņēmumu situācijai, jo tiem nav piemērojami naudas sodi par dažādu emisiju normu neievērošanu.

82 Komisija, savukārt, apstiprina, ka visiem uzņēmumiem, kuru juridiskā adrese ir Nīderlandē, ir piemērojamas emisiju maksimālās robežas, kaut arī attiecīgais pasākums ir piemērojams ļoti šaurai Nīderlandes uzņēmumu grupai, kuru faktiskā jauda pārsniedz 20 MWth. Tikai šie uzņēmumi bez maksas saņem emisiju kvotas no Nīderlandes iestādēm. Lai gan šie uzņēmumi neražo viena veida preces, EKL 87. panta 1. punktā paredzētais selektivitātes nosacījums esot izpildīts.

83 Norādot uz iepriekš 80. punktā minēto spriedumu lietā *Adria-Wien Pipeline* un *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, Komisija apgalvo, ka fakts, ka saņēmēji ir dažādu sektoru uzņēmumi, nenozīmē, ka attiecīgais pasākums ir vispārīga rakstura ekonomikas politikas pasākums.

Pirmās instances tiesas vērtējums

84 Kā tas izriet no EKL 87. panta 1. punkta redakcijas, valsts piešķirtai ekonomiskai priekšrocībai atbalsta raksturs ir tikai tādā gadījumā, ja, pastāvot zināmai selektivitātei, tas var sniegt priekšrocības noteiktiem uzņēmumiem vai noteiktai ražošanai (iepriekš 80. punktā minētais spriedums lietā *Adria-Wien Pipeline un Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, 34. punkts).

85 Tādējādi valsts pasākums, ar kuru nešķirojot tiek sniegtas priekšrocības visiem valsts teritorijā esošajiem uzņēmumiem, nav valsts atbalsts (iepriekš 80. punktā minētais spriedums lietā *Adria-Wien Pipeline* un *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, 35. punkts).

86 EKL 87. panta piemērošanā nav nozīmes, vai saņēmēja situācija salīdzinājumā ar iepriekš pastāvējušo tiesisko situāciju ir uzlabojusies vai pasliktinājusies vai, tieši pretēji, tā laika gaitā nav izmainījusies. Ir tikai jānosaka, vai attiecīgā tiesiskā regulējuma ietvaros valsts pasākums EKL 87. panta 1. punkta izpratnē dod priekšrocības "noteiktiem uzņēmumiem vai noteiktai ražošanai" salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem, kuri atrodas pielīdzināmā faktiskajā un juridiskajā situācijā, ņemot vērā attiecīgā pasākuma mērķi (skat. iepriekš 80. punktā minēto spriedumu lietā *Adria-Wien Pipeline* un *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, 41. punkts un tajā minētā judikatūra).

87 No apstrīdētā lēmuma 1.5. punkta pirmās daļas izriet, ka attiecīgais pasākums ir piemērojams visām ražošanas iekārtām, kuru maksimālā jauda pārsniedz 20 MWth. Apstrīdētā lēmuma 3.3. punktā turklāt ir norādīts, ka attiecīgais pasākums ir adresēts grupai dažādu lielo ražošanas uzņēmumu un tādējādi tā pieeja ir multisektorāla.

88 Pirmkārt, jāatzīst, ka visām lielajām ražošanas iekārtām ar attiecīgo pasākumu tiek piemērota noteikta maksimālā NO_X emisiju norma un tie šī pasākuma ietvaros var izmantot priekšrocības, kas rodas no fakta, ka emisijas kvotas ir apgrozāmas. Tādējādi attiecīgā pasākuma piemērošanas kritērijs ir objektīvs, bez jebkādiem ģeogrāfiskiem vai sektoriāliem apsvērumiem. Tā kā attiecīgais pasākums ir adresēts uzņēmumiem ar visaugstāko piesārņojuma līmeni, tad šis kritērijs ir objektīvs un turklāt atbilst mērķim, proti, vides aizsardzībai, un sistēmas iekšējai struktūrai.

89 Otrkārt, kā norādīts apstrīdētajā lēmumā, tikai tiem uzņēmumiem, kuriem piemērojams šis režīms, neriskējot ar naudas sodu, tiek piemērota emisiju norma vai fiksēta standarta jaudas likme (*Performance Standard Rate*, turpmāk tekstā — "*PSR*"), kura tiks progresīvi samazināta līdz 2010. gadam.

90 Tādēļ gan attiecībā uz mērķi, gan arī uz lielajām ražošanas iekārtām attiecīgā pasākuma ietvaros paredzētajiem pienākumiem ir jāatzīst, ka uzņēmumu, kuriem piemērojama šī NO_X maksimālā robeža, faktiskā un juridiskā situācija nav pielīdzināma to uzņēmumu situācijai, kuriem šī robeža nav piemērojama.

91 Šajā sakarā Komisija, protams, ir atsaukusies uz Nīderlandē spēkā esošajiem tiesību aktiem par, pirmkārt, vides aizsardzību un, otrkārt, par atmosfēras piesārņojumu, kuros nav paredzēta emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, uzskatīdama, ka visiem uzņēmumiem piemēro vienādus nosacījumus attiecībā uz NO_X emisiju samazināšanu.

Tomēr šāds apgalvojums ir pretrunā ar attiecīgā pasākuma aprakstu, kurš ietverts apstrīdētā lēmuma 1. punktā. No tā izriet, ka attiecīgajā pasākumā paredzētais emisiju normas aprēķins un naudas sodi par šīs normas pārkāpšanu attiecas tikai uz uzņēmumiem, kuriem tiek piemērots šis režīms (skat. iepriekš 10.–16. punktu).

92 Turklāt Komisija nav sniegusi nevienu precīzu pierādījumu nedz tam, ka uzņēmumiem, kuri ietilpst tās minēto likumu piemērošanas jomā, būtu tādi paši pienākumi kā attiecīgajā pasākumā paredzētajiem uzņēmumiem, nedz arī tam, ka šo pienākumu neizpildes gadījumā pirmajiem minētajiem var tikt piemērots naudas sods.

93 Tāpat nekas arī neliecina par to, ka uzņēmumi, kuru jauda ir mazāka par 20 MWth, ir situācijā, kas būtu pielīdzināma attiecīgajā pasākuma paredzēto uzņēmumu situācijai. Jāuzsver, ka Komisija nav sniegusi nekādus pierādījumus tam, ka šiem uzņēmumiem būtu piemērojama *PSR*.

94 Tādējādi Komisija nav pierādījusi, ka pastāvētu vispārējs režīms, kas piemērojams uzņēmumiem, kuri atrodas faktiskajā un juridiskajā situācijā, kas pielīdzināma attiecīgajā pasākumā paredzēto uzņēmumu situācijai, bet kurš nepiedāvā priekšrocības, ko sniedz fakts, ka NO_X emisiju kvotas ir apgrozāmas. Tādējādi attiecīgais pasākums neatšķiras no vispārējiem režīmiem.

95 Fakts, ka konkrēto uzņēmumu skaits varētu aprobežoties ar 250, diemžēl nav pietiekams, lai pierādītu attiecīgā pasākuma selektivitāti. Šajā uzņēmumu grupā, kaut arī šķietami ierobežotā, faktiski ir pārstāvēti visi uzņēmumi, kas atrodas attiecīgajā

faktiskajā un juridiskajā situācijā, kura, ņemot vērā sasniedzamo mērķi, nav pielīdzināma situācijai, kādā atrodas šajā grupā neietilpstoši uzņēmumi.

96 Tādēļ attiecīgais pasākums kopumā nesniedz priekšrocības noteiktiem uzņēmumiem vai noteiktai ražošanai EKL 87. panta 1. punkta izpratnē.

97 Katrā ziņā, tikai pieņemot, ka varētu uzskatīt, ka ar attiecīgo pasākumu uzņēmumi tiek šķiroti un tādēļ tas *a priori* ir selektīvs, šajā gadījumā nākas secināt, ka šī nošķiršana izriet no sistēmas, kurā pasākums ietilpst, rakstura vai vispārējās struktūras (šajā sakarā skat. Tiesas 2006. gada 6. septembra spriedumu lietā C-88/03 Portugāle/Komisija, Krājums, I-7115. lpp., 52. punkts un tajā minētā judikatūra).

98 Saskaņā ar Tiesas judikatūru selektivitātes kritērijam neatbilst tāds pasākums, kurš, kaut arī sniedz priekšrocības tā adresātam, ir pamatojams ar sistēmas, kurā tas ietilpst, raksturu vai vispārējo struktūru (iepriekš 80. punktā minētais spriedums lietā *Adria-Wien Pipeline* un *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, 42. punkts).

99 Izskatāmajā lietā uzņēmumu, kas ir pasākuma adresāti, noteikšana ir pamatojama ar sistēmas vispārējo struktūru, jo tiem ir nozīmīgas NO_X emisijas un tiem tiek piemērota specifiskā samazināšanas norma. Ekoloģijas apsvērumi pamato to uzņēmumu, kuriem raksturīgas lielas NO_X emisijas, nošķiršanu no pārējiem (skat. šajā

sakarā iepriekš 80. punktā minēto spriedumu lietā *Adria-Wien Pipeline* un *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, 49. un 52. punkts). Šo principu īstenošanā ir jāņem vērā EKL 6. un 87. panta noteikumu kombinācija.

100 Ņemot vērā iepriekš minēto, attiecīgo pasākumu tomēr nevar kvalificēt par valsts atbalstu.

101 Šādos apstākļos, nelemjot par otro Nīderlandes Karalistes izvirzīto pamatu, apstrīdētais lēmums ir jāatceļ tiktāl, ciktāl ar to attiecīgais pasākums tiek atzīts par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē.

Par tiesāšanās izdevumiem

102 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisijai spriedums nav labvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Nīderlandes Karalistes prasījumiem.

103 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 4. punkta pirmajai daļai dalībvalstis, kas iestājas lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas. Vācijas Federatīvā Republika tādējādi sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (piektā palāta paplašinātā sastāvā)

nospriež:

1) atcelt Komisijas 2003. gada 24. jūnija Lēmumu C(2003) 1761, galīgā redakcija, par valsts atbalstu Nr. 35/2003 attiecībā uz slāpekļa oksīdu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu, ko paziņojusi Nīderlandes Karaliste;

2) Komisija sedz tiesāšanās izdevumus;

3) Vācijas Federatīvā Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Vilaras Martins Ribeiro Dehousse

Šváby Jürimäe

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2008. gada 10. aprīlī.

Sekretārs Priekšsēdētājs

E. Coulon M. Vilaras